

Confirmatur totum præcedens pro eadem prima parte factum argumentum, argumento facto prop. 10 quo constat non posse rem aliquam actu existentem eximi à loco saltem ratione spatij imaginarij: hoc enim supposito, q sic subsumo. Atqui Deus est existens actu independenter ab omni re creata; ergo etiam independenter ab omni re creata necessario est actu in aliquo loco saltem ratione spatij imaginarij. Vel ergo primo, est in spatio extenso v.g. æquali huic in quo mundus est: vel 2 solum in spatio inextenso quasi in indivisibili; ita ut non possit esse nisi in indivisibili: vel 3 est in spatio inextenso cum facultate ut possit ad libitum occupare extensum: vel 4, quod intendo, occupat de facto & quidem necessario quantum occupare potest. Si primum; quæ ratio est, cur non esse possit, imo de facto iam sit in maiori; adeoque in extramundano. 2 est falsum; quia evidenter potest esse in spatio extenso, iam enim antea ostendi esse in eo spatio toto, in quo mundus est; esse, inquam, non ratione mundi formaliter, sed ratione sui; ergo non ita est in spatio indivisibili, ut non possit esse nisi in indivisibili: & consequentia est infallibilis, cum sit ab actu ad posse.

3 Etiam dici nequit; si enim potest Deus esse in spatio extenso, ipse etiam ex parte sui virtualiter extensus seu coextensus; nulla ratio afferri potest cur non de facto & necessario sit; præsertim cum actualis illa existentia, imo & necessitas ita actu existendi cum virtuali extensione, sit perfectio simpliciter simplex; id est magna perfectio, & nulli æquali, aut maiori repugnans (cui enim?) adeoque secundum suam formalem rationem actu & necessario Deo conveniens. Cum itaque nullum ex his tribus dici possit; dicendum est necessario quantum; quia nihil amplius superest.

Atque ut etiã simul intelligas respectu illum requisitum de quo dicebã num. 4; id est, actualẽ conjunctionem Dei & spatij, nõ posse hic desiderari; hæc sane deesse non potest ex defectu spatij, ut est evidẽs; nec ex defectu Dei, quasi Deus egeat prius extendere se, & ponere se de novo in eo spatio ad terminandam eam relationẽ; id enim summe Deũ dedeceret; essetque magna in eo imperfectio & potentialitas, habere scilicet actu extensionem virtuale, & mox eandẽ actu non habere, vel è cõtra: quia hæc virtualis extensio, ut eam sumo præscindendo ab omni extrinsecum tum reali tum imaginario, est quid Deo intrinsecum, & consequenter necessarium, ac simul in sua ratione formali immutabile, ita ut de extenso actu non possit Deus fieri inextensus actu, vel è contra; sicut potest v.g. Angelus: licet enim, ut etiam num. 9 dicebam, hæc mutatio in Angelo non dicat aliquam physicam mutationem intrinsecam ipsi, quatenus est solum mutatio loci extrinseci; tamen est quædam mutatio moralis, sicut est v.g. mutatio vestis; quæ ac similes, cum sint quodammodo intrinsecæ, non minus dedecent Deum quam physicæ; sunt autem intrinsecæ quatenus in re ita mutata dicunt intrinsecam potentialitatem & indigentiam, & statum cuiusdam commodi intrinsece percepti ex ea mutatione; v.g. Si posset Deus mutare vestem, hæc mutatio supponeret in Deo indigentiam vestis, aut sane posset Deum habere illam sibi quoad se quodammodo vilem; & hoc certe summe dedeceret Deum: aut non minus dedeceret indigere motu, aut utcumque posse eius vilitatem percipere in proprium commodum; impossibile est autem concipere quomodo Deus non possit gaudere vilitate motus, ut ad locum distantem se possit extendere, dato quod actuali ad illum extensione careat; quis enim neget ad hoc vilem esse motum? imo neque concipi potest, quomodo posset Deus non indigere motu ad constituendum se in vno spatio, in quo non est, deferendo illud in quo est: quis enim capiat id posse fieri sine motu? cum motus sit transitus de loco in locum, ut videbimus suo loco. Dedecet ergo Deum privatio, & consequenter in eo est omnimoda sed felicissima necessitas, actualis illius extensionis virtualis, qua sit actu non solum in mundo coexistens ipsi, sed etiam extra mundum (quod voco esse in spatio extramundano) non quidem coexistens (ut sat insinuavi) sed existens vi suæ immensitatis. Quæ fuit prima pars propositionis probanda & confirmanda.

2 Partem propositionis ex prima hætenus evidenter ut puto demonstrata, facillimum est probare, nempe Deum // substantialiter vi suæ immensitatis in infinitis extramundanis spatiis existere: si enim ut ostensum est, existit in aliquibus; ergo in omnibus: cum sit pars ratio, & ex parte substantiæ divinæ nihil desit quo minus in omnibus possit existere, nec vllus ei certos terminos definitur quasi dicens ei vltique huc venies & non procedes amplius; nec eosdem potuerit ipse sibi præscribere; cum, ut ostendi, immensitas suæ, quod idem est, virtualis extensio sine termino, sit attributum non solum quoad entitatem sed etiam quoad exercitium summam habens necessitatem sicut habet æternitas, intellectus &c. Igitur Deus spatia omnia extramundana actualiter implet sua substantia, x quæ hoc modo usum habet suæ immensitatis, dum scilicet actu vbique est; vbique enim actu esse, est actualis vsus immensitatis, quem admodum actu semper esse est actualis vsus æternitatis; & actu omnia intelligibilia intelligere est actualis vsus intellectus, &c. Quia vero spatia illa omnia quaquaversum adæquate sumpta, ut quisque facile potest intelligere, non tantum sunt indefinita, quasi diceret actu finita,

PR. II.

10
q Hoc ipso
quod Deus
existit, exi-
sit alicubi.

11
t Si autem
alicubi ergo
vbique actu
existit, ubi
existere po-
test.

12
t Ex natura
rei omnia necessa-
rio conspi-
rant ut sit
Deus ita
vbique.

t Alioqui
esset in Deo
potentialitas,
indigentia,
aliaque Deum
dedecentia.

12
u Ergo ab-
solute est
vbique in
spatiis abs-
que termi-
mine.

x Et ita
substantia
divina ha-
bet usum
sua immen-
sitate.